

Działania Komisji na rzecz lepszej ochrony przed azbestem i przyszłości bez azbestu

Bruksela, 28 września 2022 r.

Azbest jest wysoce niebezpiecznym czynnikiem rakotwórczym, który nadal występuje w wielu budynkach i jest przyczyną wielu możliwych do uniknięcia zgonów w UE. Komisja przedstawia dziś kompleksowe podejście, które pozwoli lepiej chronić ludzi i środowisko przed azbestem oraz zadbać o przyszłość bez azbestu.

Pakiet ten obejmuje:

- [komunikat „Działania na rzecz przyszłości wolnej od azbestu”](#), opisujący sposób kompleksowego rozwiązania problemu azbestu, począwszy od poprawy diagnostyki i leczenia chorób spowodowanych ekspozycją na azbest, a skończywszy na identyfikacji i bezpiecznym usuwaniu azbestu oraz przetwarzania odpadów oraz
- [wniosek dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie azbestu w miejscu pracy](#), aby poprawić ochronę pracowników poprzez znaczne obniżenie dopuszczalnego stężenia azbestu w środowisku pracy.

Chociaż od 2005 r. w UE zakazane są wszystkie formy azbestu, nadal występuje on w starszych budynkach. Azbest stanowi zagrożenie dla zdrowia, szczególnie w przypadku uszkodzenia materiałów zawierających azbest, gdy uwalniane włókna będą wdychane, na przykład podczas renowacji.

Aż 78 proc. przypadków nowotworów pochodzenia zawodowego rozpoznawanych w państwach członkowskich ma związek z azbestem. Wdychanie włókien azbestowych unoszących się w powietrzu może powodować np. międzybłoniaka i raka płuc, a średni czas od narażenia do wystąpienia pierwszych objawów to 30 lat.

W związku z tym zajęcie się ryzykiem dla zdrowia wynikającym z narażenia na działanie azbestu ma zasadnicze znaczenie dla ochrony zdrowia ludzi i ochrony środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu godnych warunków życia i pracy. Ma to jeszcze większe znaczenie w kontekście transformacji ekologicznej i ambicji UE w zakresie [zwiększenia wskaźnika renowacji budynków](#). Renowacje wpłyną na poprawę zdrowia i warunki życia mieszkańców oraz pozwolą obniżyć im rachunki za energię. Zwiększą one jednak również narażenie na działanie azbestu, w szczególności w przypadku pracowników budowlanych.

Przedstawione dziś działania są częścią filaru profilaktyki [europejskiego planu walki z rakiem](#) i przyczynią się do realizacji celów [Europejskiego Zielonego Ładu](#), [planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń](#) oraz [Europejskiego filaru praw socjalnych](#).

Działania na rzecz wspólnej przyszłości bez azbestu

Aby chronić ludzi przed narażeniem na działanie azbestu i zapobiegać zagrożeniom dla przyszłych pokoleń Komisja przedstawia kompleksowe podejście w zakresie zdrowia publicznego, którego celem jest to, by:

- **lepiej wspierać ofiary chorób związanych z azbestem.**
  - Komisja zasięgnie opinii trójstronnego [Komitetu Doradczego ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy](#) w sprawie włączenia do listy chorób zawodowych dodatkowych chorób związanych z azbestem oraz
  - Komisja zaproponowała [nowe podejście UE do wykrywania nowotworów](#), które obejmuje aktualizację [zalecenia Rady w sprawie badań przesiewowych w kierunku raka](#) z 2003 r.;
- **lepiej chronić pracowników przed azbestem.** Komisja:
  - zaproponuje dziś [przegląd dyrektywy w sprawie azbestu w miejscu pracy](#) mający znacznie obniżyć dopuszczalną wartość narażenia zawodowego na działanie azbestu;
  - dokona aktualizacji wytycznych, by wspierać państwa członkowskie, pracodawców i pracowników we wdrażaniu zmienionej dyrektywy oraz

- o rozpocznie kampanię informacyjną na temat bezpiecznego usuwania azbestu;
- **poprawić informacje na temat azbestu w budynkach.** Komisja:
  - o przedstawi wniosek ustawodawczy w sprawie kontroli i rejestracji azbestu w budynkach. Państwa członkowskie zostaną poproszone o opracowanie krajowych strategii usuwania azbestu oraz
  - o zaproponowanie podejścia regulacyjnego w celu wprowadzenia cyfrowych dzienników budynków, co pozwoli łatwiej udostępniać i wykorzystywać dane dotyczące budynków, od projektowania po budowę i rozbiórkę;
- **zapewnić bezpieczne usuwanie azbestu i zerową emisję zanieczyszczeń.** Komisja:
  - o dokona przeglądu [unijnego protokołu w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki](#) oraz [wytycznych dotyczących kontroli odpadów](#) przed rozbiórką i renowacją budynków oraz
  - o rozpocznie badania, by określić praktyki gospodarowania odpadami azbestowymi i nowe technologie przetwarzania.

Państwa członkowskie mają dostęp do znacznych środków unijnego wsparcia w zakresie profilaktyki zdrowotnej i leczenia oraz renowacji i bezpiecznego usuwania azbestu za pośrednictwem [Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności](#), [Europejskiego Funduszu Społecznego Plus](#) i [Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego](#).

UE będzie też nadal odgrywać wiodącą rolę w światowej walce z azbestem, na przykład w [kontekście konferencji stron konwencji rotterdamskiej](#), Międzynarodowej Organizacji Pracy, grup G-7 i G-20.

Ochrona pracowników przed narażeniem na działanie azbestu

Grupą najbardziej narażoną na działanie rakotwórczego azbestu są pracownicy. Aby poprawić ich ochronę, Komisja przedstawia dziś [wniosek dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie azbestu w miejscu pracy](#). Dotyczy on np. dziesięciokrotnego ograniczenia dopuszczalnej wartości narażenia na działanie azbestu w miejscu pracy w stosunku do obecnie dopuszczalnej wartości (z 0,1 włókien na centymetr sześcienny (f/cm^3) do 0,01 f/cm^3) w oparciu o najnowsze osiągnięcia naukowe i technologiczne.

Oprócz lepszej informacji i poprawy w zakresie profilaktyki zdrowotnej i leczenia, wynikiem tego wniosku będzie zbliżenie się do celów unijnej kampanii walki z rakiem. Stwarza on równe warunki działania dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w całej UE, a jednocześnie zmniejsza koszty opieki zdrowotnej związane z leczeniem.

Dalsze działania

Komisja wzywa wszystkie instytucje UE, państwa członkowskie, partnerów społecznych i inne zainteresowane strony, by przyspieszyły działania, które pozwolą osiągnąć UE wolną od azbestu dla obecnych i przyszłych pokoleń. [Wniosek Komisji dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie azbestu w miejscu pracy](#) zostanie omówiony przez Parlament Europejski i państwa członkowskie. Komisja wzywa do szybkiego zatwierdzenia go. Po przyjęciu dyrektywy państwa członkowskie będą miały dwa lata na przeniesienie jej przepisów do prawa krajowego.

Wypowiedzi członków kolegium komisarzy

Nicolas **Schmit**, komisarz do spraw miejsc pracy i praw socjalnych, skomentował: *W ubiegłym roku zobowiązaliśmy się przed Parlamentem Europejskim, że zajmiemy się ważnymi apelami o podjęcia działania, zawartymi w jego sprawozdaniu w sprawie ochrony pracowników przed azbestem. Rok później Komisja przedstawia szereg środków, które nie tylko zapewnią lepszą ochronę pracownikom, ale będą też ogromnym krokiem w kierunku Europy wolnej od azbestu. 78 proc. przypadków nowotworów pochodzenia zawodowego rozpoznawanych w państwach członkowskich ma związek z azbestem. Dyrektywa zmieniająca, którą dziś proponujemy, pozwoli radykalnie zmniejszyć poziom narażenia pracowników oraz zapewni szkolenia i wytyczne dla pracodawców.*

Komisarz ds. zdrowia i bezpieczeństwa żywności Stella **Kyriakides** dodała: *Profilaktyka nowotworów jest skuteczniejsza niż jakakolwiek metoda leczenia. Biorąc pod uwagę fakt, że w przypadku 40 proc. przypadków nowotworu można im zapobiec, jest to najskuteczniejsza strategia długoterminowa. Jako część działań w ramach europejskiego planu walki z rakiem zamierzamy wnieść znaczny wkład w zapobieganie zachorowaniom na raka przez ograniczenie narażenia na niebezpieczne substancje – w tym na azbest. Przedstawione dziś wnioski są kolejnym ważnym wynikiem naszego planu walki z rakiem i kolejnym krokiem na naszej drodze do utworzenia silnej Europejskiej Unii Zdrowotnej.*

Przebieg procedury

Przedstawione w dzisiejszym [komunikacie](#) działania są następstwem [rezolucji Parlamentu Europejskiego z 20 października 2021 r.](#) w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniami związanymi z azbestem. Jest to zgodne ze zobowiązaniem przewodniczącej Ursuli **von der Leyen** zawartym w jej [wytycznych politycznych](#) do odpowiedniego reagowania na rezolucje zgodnie z art. 225 TFUE, przy pełnym poszanowaniu zasad proporcjonalności, pomocniczości i lepszego stanowienia prawa.

Skuteczne ograniczanie narażenia na działanie substancji rakotwórczych, takich jak azbest, jest częścią [europejskiego planu walki z rakiem](#) i [planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń](#) Komisji. W swoim [programie prac na 2022 r.](#) oraz w [strategicznych ramach UE dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2021–2027](#) Komisja zapowiedziała wniosek dotyczący obniżenia obecnego dopuszczalnego stężenia azbestu w środowisku pracy. Na forum [konferencji w sprawie przyszłości Europy](#) obywatele UE zwracali również uwagę na znaczenie przeglądu dyrektywy w sprawie azbestu w miejscu pracy. [Dzisiejszy wniosek](#) jest wynikiem zakrojonych na szeroką skalę konsultacji, uwzględniających dwuetapowe konsultacje z partnerami społecznymi oraz ścisłą współpracę z naukowcami, przedstawicielami pracowników, pracodawcami i państwami członkowskimi.

Nowotwory pochodzenia zawodowego są pierwszą przyczyną zgonów związanych z pracą w UE, przy czym aż 78 proc. uznanych nowotworów pochodzenia zawodowego wiąże się z azbestem. W samym tylko 2019 r. ponad 70 tys. osób w UE zmarło w wyniku wcześniejszego narażenia na działanie azbestu w miejscu pracy. Szacuje się, że obecnie 4,1–7,3 mln pracowników jest narażonych na działanie azbestu, przy czym 97 proc. z nich pracuje w budownictwie, a 2 proc. w gospodarowaniu odpadami. Aby wyeliminować zagrożenia związane z azbestem, w ciągu ostatnich 40 lat UE podjęła działania, w wyniku których ograniczono, a następnie w 2005 r. zakazano stosowania azbestu.

Biorąc jednak pod uwagę, że przed wprowadzeniem zakazu zbudowano ponad 220 mln modułów budowlanych, prawdopodobne jest, że wiele z nich nadal zawiera azbest i jest zagrożeniem dla zdrowia. Nadal konieczne jest również gospodarowanie odpadami azbestowymi i usuwanie ich. [Inicjatywa „Fala renowacji”](#), której celem jest, by do 2030 r. co najmniej podwoić roczny wskaźnik renowacji budynków, dodatkowo podkreśla znaczenie kompleksowego podejścia do walki z azbestem. We [wniosku dotyczącym zmienionej dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków](#), przedstawionym w grudniu 2021 r., zwrócono też uwagę na to, że państwa członkowskie powinny wspierać modernizację charakterystyki energetycznej istniejących budynków, aby przyczynić się do osiągnięcia zdrowego środowiska w pomieszczeniach, np. przez usuwanie substancji niebezpiecznych, takich jak azbest.

Dodatkowe informacje

[Pytania i odpowiedzi: w kierunku przyszłości wolnej od azbestu](#)

[Zestawienie informacji: ochrona przed azbestem](#)

[Komunikat w sprawie działań na rzecz przyszłości wolnej od azbestu](#)

[Wniosek dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie azbestu w miejscu pracy](#)

IP/22/5679

Kontakty z mediami:

[Veerle NUYTS](#) (+32 2 299 63 02)

[Flora MATTHAES](#) (+32 2 298 39 51)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)